

Nota van Marinus van der Goes van Naters aan Hendrik Oosterhuis (13 Maart 1950)

Source: Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis, Amsterdam. NVV-J.G. van Wouwe (1945-1973). Stukken betr. diverse landen. Knipsels, documentatie en brieven betr. het Saarland. 1950-1956., 192.

Copyright: Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis / International Institute of Social History

URL: http://www.cvce.eu/obj/nota_van_marinus_van_der_goes_van_naters_aan_hendrik_oosterhuis_13_maart_1950-nl-ce57c09d-01ba-49dc-a28f-a7b45640489e.html

Publication date: 22/10/2012

Nota van Marinus van der Goes van Naters aan H. Osterhuis (13 Maart 1950)

Amice,

Zoals wij Zaterdag afspraken, zou ik nog schriftelijk terug komen op de interessante reacties van Koos Vorrink op de jongste gebeurtenissen in Duitsland.

Nu meen ik, dat wij in de kwestie van de Saar duidelijk moeten onderscheiden: de jongste economische overeenkomsten met een politiek accent, tussen Frankrijk en het Saargebied, én de toelating van Duitsland en Saar tot de Raad van Eurona.

De Overeenkomsten. Het is een gebrek in onze documentatie, dat wij hier nog niet de precieze teksten hebben. Verzekerd is, dat zij niet op het Vredesverdrag prejudiciëren. Staat dit er ook in? Vorrink trekt dit in twijfel. Dan zou hiervan een bevestiging moeten worden verkregen.

Wanneer Frankrijk hier duidelijke voordelen heeft bedongen, dan ligt voor mij niet het bezwaar, dat Duitsland een offer moet brengen, doch dat het dit dan alleen aan Frankrijk brengt; Duitsland, is ons aller debiteur, en in de Duitse publieke opinie vergeet men dit te gemakkelijk. Of "de gesloten overeenkomsten met het Saarland de politieke rust en samenwerking in Europa in gevaar brengen en daarmee het economisch herstel" kan ik niet beoordelen. Maar wel meen ik, dat, wanneer de Duitsers dit zelf zo mochten stellen, dit niet bij voorbaat als een "Europese" kijk op de stand van zaken kan worden aangemerkt.

De Toelating tot de Raad van Europa. Ik ben zelf de eerste geweest, die ter zitting van het Assemblee de toelating van Duitsland heb bepleit.

Duitsland kan thans alleen nog maar membre associé zijn. Duitsland heeft n.l. wel een volwaardige volksvertegenwoordiging, maar, door de capitulatie-bepalingen, nog geen volwaardige regering. Deze is in de buitenlandse politiek niet tot optreden bevoegd, en daarom kan er nog geen Duitse minister zitting nemen in het Comité van Ministers, doch wel Duitse volksvertegenwoordigers in de Assemblée. Bij een definitief of voorlopig Vredesverdrag (ik heb een Voorlopig Vredesverdrag met de kracht van een definitief bepleit) zal dit natuurlijk veranderen.

De Duitse Regering én de Duitse Volksvertegenwoordiging hebben generlei bevoegdheid en generlei vertegenwoordigingsmacht t.a.v. het Saargebied. Bij het tot stand komen van de Duitse Grondwet is deze, na de capitulatie eenzijdig ingenomen gedragslijn, tweezijdig geworden. De Duitse Regering is op de Petersberg hiermee accoord gegaan, omdat er belangrijke concessies tegenover stonden, en de Duitse Bondsdag heeft deze overeenkomst aanvaard. Het zou te betreuren zijn, en geenszins getuigen van een Europese blik, als men zich nu reeds aan deze eerste, sinds Hitler gesloten, internationale overeenkomst zou gaan onttrekken!

De overeenkomst hield dus ook in, dat Duitsland ook niet in Straatsburg de Saar zou kunnen vertegenwoordigen. Om geen "witte vlek" te laten in midden-Europa, wil men nu aan de Saar een eigen, kleine, vertegenwoordiging geven. Alles voorlopig, en natuurlijk alleen als membre associé.

Persoonlijk vind ik deze vertegenwoordiging van de Saar: apekool. Men had het ook on-vertegenwoordigd kunnen laten. Maar het feit is, dat op het ogenblik Adenauer c.s. het niet kunnen vertegenwoordigen, daar er geen enkel politiek verkeer tussen Adenauer en de Saar is en geen enkele staatkundige verhouding.

Echter: niet alleen het Comité van Ministers, ook de Permanente Commissie uit de Assemblee w.o. onze partijgenoot Van der Kieft- heeft zich uitgesproken voor de toelating van de Saar!

Naar mijn mening zou Duitsland wijs doen, zijn onbevoegdheid om thans over de Saar mede te streken, zelf naar voren te brengen, zodat ook nooit enige beslissing omtrent de Saar, of handeling van de Saar, tegen Duitsland kan worden uitgespeeld. Ik zou het juist vinden, wanneer ook "de anderen", dus wij, dit in Straatsburg met de Duitsers samen zouden constateren. Dan is het toch uitgesloten, dat men ooit nog

Duitslands gang naar Straatsburg zou beschouwen als een afstand-doen-voor-eeuwig van de Saar!

Wanneer de Duitsers een dergelijke verzekering krijgen, zou een volharding in de weigering, naar Straatsburg te komen (vooral, als men dan weer de nieuwe overeenkomsten met Frankrijk er voor zou schuiven), politieke chantage zijn. Het is hun zaak, of zij boos zijn op Frankrijk, of niet. (Zij zijn ook boos op ons geweest). In Straatsburg zit echter niet alleen Frankrijk, maar twaalf landen van Europa. Waar blijft dan in Duitsland zelfs maar het begin van een Europese gedachte?

Dat Adenauer tussen de ruzies met Frankrijk door, zijn "aanbod" tot een complete politieke Unie er uit heeft gegooid, is eenvoudig verbijsterend. Hoe de Europese reacties hierop zijn, kan blijken uit bijgaand voortreffelijk overzicht in de N.R.Ct. van Vrijdag j.l.

Reeds lang geleden is door het Comisco-comité bepaald, dat het Saar-probleem daar nu aan de orde komt. Hier zullen niet alleen de Franse en Duitse socialisten aanwezig zijn, maar ook die uit het Saargebied. De Duitse socialisten hebben n.l. in ons internationale milieu wel de consequenties getrokken van het feit, dat zij het Saargebied feitelijk niet kunnen vertegenwoordigen, en zij hebben er geen beswaar tegen gemaakt, dat de Saar-socialisten als "observers" tot Comisco zijn toegelaten. Ik hoop, dat wij daar de S.P.D., ook ten aanzien van de toelating tot Straatsburg zelf, tot andere gedachten brengen. In ieder geval kunnen wij iedere angst bij hen wegnemen, dat zij later ooit "genomen" zullen worden op grond van het berusten in politieke vertegenwoordigingen in deze overgangstoestand.

Met vriendelijke groeten,

[Marinus van der Goes van Naters]